

- Capta. Quod pro bono terre Canee ordinetur, quod rectores presentes et futuri Canee, de condemnationibus factis per precessores suos in pecuniam, possint facere gratiam de soluendo ipsas condemnationes per terminos qui sibi uidebuntur, ita tamen quod in aliqua gratia termini, non possint transire terminum decem annorum, accipiendo publicem a condemnatis de soluendo condemnationes per terminos sibi assignatos. 38—de non 21—non sincere 3.

33

Πρεσβεία τιμαριούχων Ρεθύμνου 1356.

Πρεσβευτής Γεώργιος Σεμιτέκολος.

- 1^{ον} Αίτουνται, ὅπως καστελλάνος Μυλοποτάμου, δικαστῆς Συβριτοῦ καὶ οἱ γραφεῖς ὀφείλουσι νὰ εἶναι τιμαριούχοι ἢ υἱοὶ τιμαριούχων καὶ νὰ ἔχωσι κατοικήσει ἐπὶ τριετίαν τοῦλάχιστον ἐν Ρεθύμνῳ. Εἰς τούτους νὰ ἐπιβάλλωνται ποιναὶ ὑπὸ τῶν ρεκτόρων Ρεθύμνου. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θητείας των νὰ παραμένωσιν ισόχρονον διάστημα ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Ἀπαντᾶται, ὅτι γίνεται δεκτόν, ὑπὸ τὸν ὅρον οἱ οὕτω διοριζόμενοι νὰ ἔχωσι συμπληρώσῃ τὸ 25^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των.
- 2^{ον} Αίτουνται, ὅπως οἱ ὑπὸ τῶν ρεκτόρων διοριζόμενοι ἔμμισθοι καὶ ἄμισθοι ὀφφικιοῦχοι ἐν τῷ φρουρίῳ, τοῦ λοιποῦ νὰ ἐκλέγωνται μόνον μεταξὺ τῶν τιμαριούχων ἢ τῶν κατοίκων Ρεθύμνου ἢ μεταξὺ τῶν Βενετῶν εὐγενῶν, ἢ μεταξὺ τῶν τέκνων τῶν τιμαριούχων, οἵτινες εἶναι ἢ ὑπῆρξαν τιμαριούχοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν τῷ φρουρίῳ, τοῦλάχιστον ἀπὸ τριῶν ἐτῶν οἰκογενειακῶς, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὡς ὁ καστελλάνος, ὁ δικαστῆς καὶ οἱ γραφεῖς, δηλαδὴ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θητείας των νὰ παραμένωσιν ισόχρονον διάστημα ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Ἐξαιροῦνται οἱ κήρυκες, οἱ ὑπηρέται, οἱ γραφεῖς, οἱ ἐπιστάται, οἱ πρόεδροι τῶν δικαστῶν καὶ τῶν καγκελλαρίων, τοὺς ὁποίους, Δουκικῇ ἐξουσιοδοτήσει, διορίζουσιν οἱ ρέκτορες ἄνευ περιορισμῶν ἐπὶ ἐξάμηνον. Ἀπαντᾶται, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον διορισθῇ ἀκατάλληλα πρόσωπα, τὰ αἰτήματα γίνονται δεκτά.
- 3^{ον} Αίτουνται, ὅπως οἱ τιμαριούχοι Ρεθύμνου δύνανται νὰ μεταφέρωσι τὸν σῖτον αὐτῶν διὰ θαλάσσης εἰς Χάνδακα καὶ Μυλοπόταμον, ὅταν ἡ ἀξία τοῦ σίτου ἐν Ρεθύμνῳ θὰ ᾔητο εἴκοσι πέντε περίπου ὑπερπύρων τὰ ἑκατὸ μουντζούρια. Ἐὰν ὁμως ἡ ἀξία του θὰ ᾔητο εἴκοσι δύο, τότε νὰ δύνανται νὰ μεταφέρωσι τοῦτον εἰς Μεθώνην καὶ Κορώνην, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα οἱ ρέκτορες νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτούς. Ἀπαντᾶται. Νὰ διατηρηθῇ ἡ μέχρι τοῦδε κατάστασις.
- 4^{ον} Αίτουνται, ὅπως ἐάν τις τῶν τιμαριούχων ἢ κατοίκων Ρεθύμνου ἤθελεν ἀγοράσῃ τιμάριον παρὰ τιμαριούχου Χανίων, τὸ δὲ τιμάριον εὐρίσκετο ἐν τῇ περιοχῇ Ρεθύμνου, ἀδιάφορον δὲ ἐὰν συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν τιμαρίων Χανίων ἢ ὄχι, ὁ ἐκ Ρεθύμνου ἀγοραστῆς νὰ δύναται νὰ τελῇ τὴν τιμαριωτικὴν εἰσφορὰν του ἐν Ρεθύμνῳ, ἔνθα νὰ προσφέρῃ καὶ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐργασίαν τοῦ τιμαρίου. Ἀπαντᾶται, ὅτι ἐπειδὴ ὁ πρεσβευτῆς Χανίων σὲρ Μάρκος Ζαγκαρόλος πληροφορεῖ ὅτι πλεῖστα τιμάρια Χανίων εὐρίσκονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, ἡ πόλις τῶν Χανίων ἤθελε κατὰ πολὺ ζημιωθῇ, ὁ δὲ πρεσβευτῆς Ρεθύμνου διατείνεται ὅτι δὲν εἶναι περισσότερα τῶν τριῶν. Ἐνεκα τούτου πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων ἀποφασίζεται, ὅτι ἐὰν μὲν τὰ τιμάρια τῆς κατηγορίας ταύτης εἶναι μόνον τρία νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν τὸ αἶτημα τῶν τιμαριούχων Ρεθύμνου, ἐὰν δὲ πλείονα, νὰ ἀπορριφθῇ.

- 5ον Αἰτοῦνται, ὅπως τὰ τιμάρια τῶν φονευθέντων ἐπαναστατῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν Σηφοπούλου, κείμενα πλησίον τῆς Ρεθύμνου, ἅτινα εἶναι μία σερβενταρία καὶ ἡμισεία, ἐὰν ἀποφέρουσιν ὑπερ-
 πυρα 25 ἢ περίπου, νὰ δοθῶσιν, ὡς εἶχε διαταχθῇ εἰς τοὺς τιμαριούχους Ρεθύμνου, κατὰ τὴν
 γνώμην τοῦ δουκὸς καὶ τῶν συμβούλων Κρήτης. Ἄλλ' ὅταν ἐστάλῃ ἡ ἔγκρισις τοῦ Λόγγη Βενετίας
 εἶχεν ἤδη ἐκραγεῖ ἡ ἐπανάστασις τοῦ Καψοκαλύβη, ὁ δὲ δούξ Κρήτης οὐδὲν ἔπραξε. Ἐπειδὴ τὰ
 τιμάρια ταῦτα δὲν ἀποφέρουσι πλείονα τῶν 25 ὑπερπύρων νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς τιμαριούχους Ρεθύ-
 μνου, ὡς τὸ δίκαιον ὑπαγορεύει, διότι οὗτοι προσέφερον ἑαυτούς, τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὅπλα τῶν μὲ
 προφανῇ κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν πρὸς σύλληψιν τῶν ἐπαναστατῶν, τοὺς ὁποίους ἤγαγον ἐνώπιον
 τοῦ ρέκτορος, ὅστις κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς θάνατον.
 Ἀπαντᾷται, ὅτι θὰ διαταχθῶσιν ὁ δούξ καὶ οἱ σύμβουλοι Κρήτης καὶ ὁ ρέκτωρ Ρεθύμνου, ὅπως
 πληροφορήσωσι περὶ τῶν τιμαρίων τούτων καὶ ἐκφέρωσι τὴν γνώμην τῶν. Μετὰ ταῦτα θὰ ἐλαμ-
 βάνετο ἀπόφασις.
- 6ον Αἰτοῦνται, ὅπως τὰ καταστήματα καὶ τὰ κατηλεῖα τὰ εὐρισκόμενα ἐντὸς τοῦ φρουρίου Ρεθύμνου
 ἐξαιρεθῶσι τῆς πληρωμῆς δύο ὑπερπύρων ἐτησίως, διότι εἰς οὐδὲν μέρος τῆς νήσου καταβάλλονται.
 Ἀπαντᾷται, ὅτι ἀπορρίπτεται.
- 7ον Αἰτοῦνται, ὅπως πᾶς τις ἐκ Ρεθύμνου δύναται νὰ ἀποθηκεύῃ ἔλαιον καὶ νὰ πωλῇ κατὰ βούλησιν
 ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Κρήτης, χωρὶς νὰ ἐμποδίζεται παρ' οἴου δήποτε ρέκτορος.
 Ἀπαντᾷται ὅτι θὰ ἐκτελῶνται τὰ μέχρι τοῦδε διατεταγμένα.
- 8ον Αἰτοῦνται, ὅπως οἱ ρέκτορες διαταχθῶσι νὰ παραδίδωσιν ἀντίγραφα τῶν δικαιοπραξιῶν καὶ τῶν
 ἀποφάσεων τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες πρόκειται νὰ ὑποβληθῶσι πρὸς ἔφεσιν ἐν Βενετίᾳ.
 Ἀπαντᾷται, ὅτι γίνεται δεκτὸν, ὡς δίκαιον.
- 9ον Αἰτοῦνται, ὅπως οἱ ρέκτορες δύνανται νὰ ἀπονέμωσι τὴν χάριν τῆς ἀναστολῆς εἰς παλαιὰ ἐπιβλη-
 θέντα πρόστιμα ἐπὶ μίαν δεκαετίαν κατὰ δόσεις.
 Ἀπαντᾷται, ὅτι γίνεται δεκτὸν μέ τινας τροποποιήσεις. 1356, Αὐγούστου 30.

- F^o 94to Millesimo trecentesimo LVI. Indictionis nona, die penultimo Augusti. 1
- Infrascripta sunt capitula Ducali dominio porecta per ser Georgium Semi-
 ticulo habitatori Rethimi ambaxatori pheudatorum, super quibus capitulis con-
 suluerunt sapientes ordinum nauigandi, prout inferius contineri.
1. Primo quod de fidelibus suis pheudatis Rethimi et habitatoris in castro 5
 Rethimi ad minus per tres annos, cum uxore et familia, et de filiis pheudatorum,
 qui sunt, aut fuerint pheudati et habitatores Rethimi, debeant fieri, castellanus
 in castro Milepotami et iudex in Siuretis et scribe in dictis locis, cum dicti loci
 sint in districtu Rethimi. Et per rectores Rethimi puniuntur dicti castellani, judi-
 ces et scribe, de quolibet lemento et sententia in quibus suprafaciunt, nec non, 10
 tempore aduersitatis et necessitatis dicta loca ueniunt fulcita, per pheudatos
 Rethimi, et non alias personas. Et huius modi castellanus, iudex et scribe qui
 fuerint facti et creati de pheudatis Rethimi et habitatoribus ut supra, debeant
 tanto tempore stare extra officium, quantum statissent in aliquo offitio.
- Capta. Super primo capitulo supradicto, consulunt sapientes, quod compla- 15
 ceatur dictis pheudatis sicut petunt; ita tamen quod ut castellanus et iudex sint

meliores, aliquis supradictorum, non possit esse in aliquo dictorum offitiorum, nisi transiuerit ipsos XXV annorum.

2. Item quod offitiales salariati et non salariati, quod faciunt rectores hic
 20 in castro fiant de cetero per rectores de pheudatis, uel habitatoribus Rethimi, uel ex nobilibus consilij Venetiarum, uel de filiis pheudatorum, qui nunc sunt uel fuerint pheudati, et habitatores in castro, ad minus per tres annos cum uxore et familia, cum conditionibus supradictis de castellano et iudice et scribis, uidelicet quod stent tanto tempore extra, quanto steterint in officiis, saluo precones,
 25 seruentes, scribas, gastaldiones, capita aduocatorum et cancellariorum, quos rectores, Ducalis potentia, ualeant facere, sicut fatiebant, de quibuscumque uoluerint, qui uero offitiales fiant penitus de sex in sex mensibus.

Capta. Super secundo capitulo supradicto consulunt sapientes, habito respectu, quod quilibet debilis persona, ponitur in huiusmodi offitiis, quod est contra
 30 intentionem dominationis, quod fiat in hoc sic petunt dicti pheudati.

3. Item quod fideles sui pheudati Rethimi, possint apportare et trauersare per mare suum frumentum de Rethimo, Candida et Milepotimum, uidelicet quando frumentum ualuerit in castro Rethimi yperpera XXV uel inde infra. Et si frumentum ualuerit in castro Rethimi yperpera XXII uel inde infra, quod possint
 35 mittere de suo frumento Coronum et Mothonum, et quod aliquis de rectoribus non possit eos astringere, modo aliquo.

Capta. Super tertio capitulo supradicto, consulunt sapientes, quod non fiat aliqua nouitas sed obseruatur consuetudo solita seruari per rectores.

4. Item quod si aliquis pheudatus uel habitator Rethimi qui poterit emere
 40 pheudum, emeret de cetero aliquod pheudum a pheudatis Canee, quod pheudum erit situm in districtu Rethimi et fuerit de pertinentiis feudis Canee, uel non, quod empto ipso feudo ordinate, debeat hic in Rethimo ostendere uarnitionem suam et facere de ipso feudo fationes in Rethimo, cum dicta pheuda manuteneantur et conseruentur contra omnes per pheudatos et fideles suos Rethimi.

45 Capta. Super quarto capitulo supradicto, consulunt sapientes, quia ambaxator Canee ser Marcus Zancharolo dicit, quod plures sunt huiusmodi cauallerie, et quod si fieret id quod dicti pheudati petunt, noceret ualde ciuitatem Canee. Et ambaxator Rethimi dicit quod non sunt plures tribus, ad remouendum, omnem cauillationem, quod si huiusmodi cauallarie erunt III, uel a tribus infra dicti pheu-
 50 dati possint facere uarnitiones, sicut petunt, si uero essent a tribus supra nullo modo possint ipsas facere et sic mandetur rectori quod debeat obseruare.

5. Exponere etiam debeas Ducali dominio, circa pheuda quorundam rebellium occisorum, tempore guerre Sifopoli, iuxta Rethimum, que feuda sunt circa

seruentaria una cum dimidia, que tenentur per comune Rethimi. Et Ducale
 potentia ad nostam petitionem misit suas litteras nobili uiro ser Philippo de 55
 Molino tunc rectori Rethimi, ut superinde prouidetur, cum domino duca eiusque
 consilio Crete, uidelicet si dicta feuda redderent yperpera xxv uel inde infra,
 quod essent pheudatorum Rethimi. Et quod tunc quando dicte littere ducales
 uenerunt huc, fuit guerra Capsocaliui, et dictus ser Philippus recessit ante quam
 prouideret. Et quia in dictis litteris continebatur, solum dicto ser Philippo, et 60
 non successoribus suis, negotium transiuit sic tacitum, que feuda non habuerunt
 nec habeant redditus yperpera xxv. Quare placeat Ducali potentia et dignetur
 precipere, quod dictum pheudum perueniat in pheudatos Rethimi, ut jus postu-
 lat et requirit, quia tunc fideles Rethimi posuerunt se et equos, et arma, in peri-
 culo mortis ad capiendum dictos rebelles, quos capierunt uel ceperunt et condu- 65
 xerunt coram rectore, qui ipsos mori fecit; et hoc petunt dicti feudati, ut decetero
 ualeant esse promptiores.

Capta. Super quinto capitulo de seruentarie rebellium consulunt sapientes
 ut melius iudicari possit, quod scribatur duche et consiliarijs Crete et rectori
 nostro Rethimi, quod nos informant de facto seruentarie predictae cum suo consilio 70
 super inde, informando se prius deinde quam melius poterunt, quibus informa-
 tionibus habitis post modum prouidebitur et fiat sicut erit iustum.

6. Item quod in aliqua parte insule Crete, non est aliquod datium in canipis
 uel tabernis, nisi in suo castro Rethimi, et solum quelibet canipa soluit yper-
 pera II in anno. Quare dignetur Ducalis dominatio ordinare quod etiam fideles 75
 sui Rethimi possint in hoc absolui et tractari ut ceteri fideles dominationis, totius
 insule Crete.

Capta. Super sexto capitulo de tabernis, pro quibus soluuntur in anno yper-
 pera II, consulunt sapientes, quod non fiat aliqua nouitas, sed mandetur rectori
 quod obseruet consuetudinem solitam. 80

7. Preterea quod quilibet de fidelibus suis Rethimi possit emere oleum et
 illud incanipare, nec non uendere inter et extra per totam insulam Crete, non
 possendo astringi per aliquem rectorem modo aliquo.

Capta. Super septimo capitulo de oleo mentionem agente, consulunt sapien-
 tes quod mandetur rectori Rethimi et successoribus suis quod obseruent et 85
 faciant sic fieri consuevit.

8. Item quod sic est, quod quando aliquis tenetur aggrauatus de aliqua sen-
 tentia data per rectorem Rethimi et uoluerit occurrere, coram Ducali dominatione,
 et inquirere et petere ius suum, ipse rector tenetur ipsi dari facere omnes scrip-
 turas, exemplum siue, pertinentes iuribus suis sub bulla sua, pro portando Vene- 90

tijs quod de cetero ita debeat quilibet rector presens et futuri, dari facere unicuiusque, qui teneretur aggrauatus de aliqua sententia data per aliquem suorum precessorum, omnes scripturas rationes et exemplum sententie, sub bulla sua ut tenetur de suis, ut ipsas ualeat portare coram dominio et uti iuribus suis.

95 Capta. Super octauo capitulo supradicto continente de sententiis; consulunt sapientes, quod quia dicti feudati petunt iustum, quod fiat sicut petunt, ut possint sua iura, coram dominio Ducali consequi, et sic rectori presenti et successoribus suis mandetur quod debeant inuiolabiliter obseruare.

9. Item exponere debeas, Ducali dominio quo modo sunt multi condempnati
100 in maxima quantitate pecunie, per rectores preteritos Rethimi, qui condempnati auffugiunt alij extra insula, alij uadunt ramengi per insulam Crete, taliter quod commune non potest habere pecuniam suam nec homines suos et rector suum presens, nullam gratiam aut terminum uel diminutionem de condempnationes suorum precessorum possit facere iuxta continentia sue commissionis. Quare
105 dignetur dominatio Ducale scribere per suas litteras rectori suo presenti et successoribus suis quod habeant libertatem ad faciendum terminos et gratiam ac diminutionem dictis condempnatis, qui sunt usque nunc, uel fuerint decetero condempnati tempore suorum precessorum, sicut ipsis placuerit et uidebitur, esse comodum comunis et aleuiatio pauperum qui auffugiunt, ut ualeant soluere
110 dictas condempnationes, qui per hanc uiam, habebuntur homines et denarios, qui ob magnam instigationem et condempnationem que fuint contra ipsos, inducuntur esse inobedientes.

Super nono capitulo supradicto de condempnatis consulunt sapientes ordinum ut habeantur pecuniam et homines, quod erit amplificatio terre Rethimi,
115 quod rectores presens et futuri Rethimi de condempnationibus factis, per suos precessores in pecuniam possint facere gratiam, de soluendo ipsas condempnationes per terminos qui sibi uidebuntur, ita tamen quod in aliqua gratia, non possint transire terminum decem annorum modo aliquo uel ingenio, accipiendo plurem a condempnatis, de soluendo condempnationes per terminos qui sibi per
120 rectores fuerint assignati.

34

Φο 96r Οί ἐν Κρήτῃ κατοικοῦντες οἰκογενειακῶς εὐγενεῖς Βενετοί, ἐρωτῶσιν ἐάν δύνανται νά ἀποδεικνύωσι τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας των ἐν Κρήτῃ. Ἡ Γερουσία ἀπαντᾷ ὅτι θέλουσι τηρηθῇ τὰ κεκανονισμένα, (δηλαδή ὅτι μόνον ἐν Βενετία ὑποβάλλονται οἱ τίτλοι ἐνώπιον τῶν ἀβογαδόρων τῆς Βενετίας). 1356, Σεπτεμβρίου 21.

35

Φο 96r Οὐδεὶς νέος φόρος ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ δουκὸς καὶ τῶν συμβούλων Κρήτης ἐν Χανίοις, Ρεθύμνῳ καὶ Σητεῖα. 1356, Σεπτεμβρίου 21.

